

Skotlannin matkan ajatelmia 10.10. - 15.10.2013

1. päivä Saapuminen saarivaltioon ja tutustuminen Skotlannin matkailunedistämiskeskukseen. Saimme kattavan kuvan siitä kuinka Skotlannissa on ymmärretty, että turismi on valtiolle suuri tulonlähde. Suomessa olemme valitettavan kaukana tästä tilanteesta. Toinen siellä pidemmälle viety asia oli tuo eri yöpymispaikkojen ja aktiviteettien luokitus, tuli mieleen, pystyisikö tuon järjestelmän hyödyntämään täällä. Saammeko tietoon ne Ruotsin länsiosissa tehdyt luokitukset ja niiden pohjalta jo tulleet tunnusluvut?

2. päivä Paikallisen vesiurheilukeskuksen vetäjä oli mielestäni puhtaasti rahantekijä eli ohjaajat olivat kyllä luokituksen saaneita, mutta tärkeintä ei ollut ohjattumelonta tai -purjehdus vaan se, että vuokrattavat välineet olivat mahdollisimman pian uudelleen kierrossa asiakkailta. Pikaisesti käytiin turvallisuusohjeet lävitse ja ei kun menoksi. Tämä oli täysin vastoin aamulla kuultua selostusta Glenmore lodgen koulutuksista, eri lajien ohjaajiksi ja kuinka ensiarvoisen tärkeää on turvallisuus ja ohjaajien kyky tehdä reitti asiakkaiden taitojen mukaan.

Iltapäivän rupeama olikin sitten suurtilallisten kehittämässä ja ylläpitämässä paikoissa, näinhän se on, kun saa EU:lta maatalouteen riittävästi tukiaisia, niin voi kehitellä ympärille kaikenlaista, tämä ei ollut kateellisen panettelua. Tällä muulla on saatu työllistettyä aika monta paikallista ihmistä.

3. päivä Lähtö rafting yritykseen. Kokemamme joenlasku oli hyvin opastettu, vaikka olin ensimmäistä kertaa kyseisessä kyydissä ja opastus tuli itselle sillä kolmannella kotimaisella kielellä, niin asiat tuli heti selviksi. Tietysti laskiessa tilanteet tulivat välillä niin nopeasti, että eteen ja taakse melominen unohtui. Tämä oli koko reissun koho kohta. Se kuulosti itselleni hyvältä, että tämän alan yrittäjä ottaa huomioon myös kalastuspuolen yrittäjät, jottei tule riitoja joen käytöstä.

Kristillisen lomakeskuksen laajuus niin hlökunnan määrällä kuin alueena oli itselleni yllätys. Kiinnitti silmään nämä mielenkiintoiset temppuradat ja tuli ajatus, onko vanhoilla EU-mailla eri säännöt turvallisuudesta kuin uudemmilla vai ollaanko me Suomessa todellakin, niin hölmöjä, että täällä kaikki muuttuu laeiksi??

4. päivä Paluumatkalla Glenmore Lodgeen kävimme vesiurheilukeskuksessa Loch Inchissä. Päälimmäisenä jäi tästä paikasta mieleen se, että yrittäjäpariskunnan jälkipolvi ei ainakaan vielä ole kiinnostunut jatkamaan yrityksessä ja mahdollinen myynti on edessä. Paljon työtä oli tehty ja korkeita valtionvirkamiehiä ja poliitikkoja puhutettu, että paikka saatiin ostettua. Se ihmetytti, että herralla oli niin kielteinen kanta takalla lämmittämiseen, koska varmasti Skotlannissakin tuo sähkön hinta on jonkin moinen ja siitä saisi vähän säästettyä apulämmityksellä. Vesibussi on varmasti kaupunkilaisille ihan ok, mutta meille luonnossa kulkijoille se ei ehkä toiminut. Täytyy todeta, että kiikareitten laatuunkin voisi panostaa. Vierailulla hevostalleilla ja ratsastusretkellä omistaja kertoi EU:n ja amerikan puolelta tulleista lisä haasteista ratsastusalan yrittäjille. Vaikka tallit eivät olleet viimeksen päälle, niin hevoset olivat kyllä hyvin hoidetus oloisia. Tuntuu, että viranomaisilta tulee koko ajan, niin Skotlannissa kuin täällä, uusia vaatimuksia, jotka syövät yrittämistä.

5.päivä Ennen lähtöä Glenmore Lodgesta pääsimme tutustumaan paikallisen opaspalveluita tuottavan yrityksen oppaan ja yrittäjän mukana luontoon. Ollessani ensimmäistä kertaa tällaisella opastetulla retkellä oli kiva huomata, että molemmat vetäjät ottivat koko ryhmän homioon ja kävivät vuoretellen juttelemassa kaikkien kanssa ja kertoivat paikan historiasta ym. Kävelyvauhtikin soviteltiin jalkapuolemme mukaisesti. Iltapäivän lounaspaikka oli mukava b&b paikka, missä pääsimme englantilaisperheen kotiin syömään ja juttelemaan matkailusta. Paikan isäntä valoi meihin uskoa, että ottakaa vaan revontulet mukaan markkinointiinne, ei siitä tarvitse olla 100% varmuutta, että niitä aina näkyy. Suomalaisilla tämä uskallus luvata on heikkoa. Omaan yrittämiseen tuli mieleen, että ottaa hyödyn myös tästä pimeästä ajasta ja tekee asiakkaiden kanssa pimeäretkiä metsään.

Skotlannissa olomme viimeinen yöpymispaikka oli kyllä hieno, muttei ehkä ihan omaan makuuni. Alkava flunssa ei pitänyt yhtään raskaista teksteistä ja kokolattiamatosta.

Ollakseen useamman tähden b&b paikka, silmääni pisti pihapiirin roskaisuus, olivatko karkkiroskat ja muut tulleet ulkopuolelta vai asiakkailta sitähan ei tiedä, mutta ne häiritsi.

Matkan viimeinen päivällinen oli Ivorin ja Gordonin toimesta järjestetty mukavaan historialliseen Hawes Innin Edinburghissa, Skotlantilainen suhtautuminen nokipaloon oli huvittava, eihän siellä ole kuin palo savupiipussa.

Kiitos Bela onnistuneesta matkan järjestelystä ja matkaseurasta.